

Cēsu Viduslaiku pils virtuves dārzam Latvijas Ainavu arhitektūras balva 2022

Latvijas Mākslas akadēmijas jaunajā korpusā un dārzā 9.jūnijā norisinājās Latvijas Ainavu arhitektūras balva 2022 svinīgā apbalvošanas ceremonija, kurā **Cēsu Viduslaiku pils virtuves dārzs saņēma nacionālas žūrijas balvu nominācijā “Procesi”**.

“Cēsis arvien spēj apliecināt, ka kultūrvēsturiskais mantojums ir bagātība, ko spēj sargāt un atstāt nākamajām paaudzēm. Tie ir procesi, ar kuriem lepojamies un kurus novērtē sabiedrība. Latvijas Ainavu arhitektūras gada balvā 2022 pieteiktais Viduslaiku pils virtuves dārzs ieguvis laureāta statusu un žūrijas komisijas vērtējumā raksturots kā fascinējošs process. Viduslaiku dārza ierīkojuma rekonstrukcija un augu valsts meklēta “Krusta kara ekoloģijā” un atrasta ziedputekšņu izrakumos. Viennozīmīgi akcentējama un augsti novērtējama arī aizrautīgās dārznieces Līgas Eglītes pieeja un komandas darbs unikāla rezultāta sasniegšanai.” pauž Cēsu novada pašvaldības ainavu arhitekta Ieva Zicmane.

Savukārt Cēsu Viduslaiku pils dārzniece Līga Eglīte stāsta, ka mazais 16.gadsimta dārziņš veidots ar mīlestību, pašai izveidotu darbu un melnām rokām. Mēs esam pamanīti un tas ir liels sasniegums. “Cēsnieki, leposimies ar mūsu pili, vērtībām un cilvēkiem, kuri tās rada un lolo! Cēsu Viduslaiku pils, tās teritorija un muzejs ir dzīvs, mēs Jūs gaidām ciemos!”

2015.gada pavasarī izveidotajā Cēsu pils viduslaiku virtuves dārzā tiek audzēti tikai tādi dārzeni, garšaugi un ārstniecības augi, kas Livonijā kultivēti jau pirms 500 gadiem. Informācija par tolaik pieejamo augu klāstu snieguši arheologu un vēsturnieku veiktie pētījumi. Augu kolekcijā pārstāvētas vairāk nekā 60 vēsturisko kultūraugu sugas.

Dārzu veido 12 paceltās dobes un to norobežo lazdu pinuma žogs. No maija līdz septembrim dārzā teju ik dienas ar zinātkārajiem apmeklētājiem tiekas pils dārzniece Līga Eglīte. Saimniekojot ar tradicionālām, gadsimtos pārbaudītām metodēm, dārzniecei ir izdevies pierādīt, ka bagātīgu ražu var iegūt nelietojot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, kaitēkļu indes un rūpnieciski ražotus augu stimulatorus. Vienlaikus Cēsu pils virtuves dārzs ir veiksmīgs aprites saimniekošanas piemērs – auglīgs komposts tiek veidots no dabiskajiem pārpalikumiem, kas viduslaikos un arī 21.gadsimtā ir pieejami Cēsu pilī.

Pateicības rakstus Latvijas Ainavu arhitektūras balvas 2022 apbalvošanas ceremonijā saņēma arī citi nozīmīgi objekti Cēsu novada teritorijā.

Nacionālās žūrijas atzinību nominācijā “Ārtelpa” saņēma:

- Cēsu pilsētas skeitparks;
- Priekuļu Saules parks;
- Pavāru māja un Dabas vērotāju dārzs Līgatnē.

Nacionālās žūrijas atzinību nominācijā “Procesi” saņēma:

- Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks.

Latvijas Ainavu arhitektūras balvas pasniegšana mērķis ir veicināt sabiedrības un citu nozaru speciālistu izpratni par ārtelpu kā nozīmīgu estētikas un sociālas vides saskarsmes vietu, nacionālas un vietējas nozīmes kultūrvides stiprinātāju un ilgtspējīgas attīstības sastāvdaļu.

